

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kahdeksas jaosto)

18 päivänä huhtikuuta 2024*

Ennakkoratkaisupyyntö – Unionin kansalaisuus – Jäsenvaltiossa asuva Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan kansalainen – SEUT 20 ja SEUT 22 artikla – Äänioikeus ja vaalikelpoisuus asuinjäsenvaltion Euroopan parlamentin vaaleissa – SEU 50 artikla – Sopimus Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan eroamisesta Euroopan unionista ja Euroopan atomienergiayhteisöstä – Jäsenvaltion unionista eroamisen seuraukset – Poistaminen asuinjäsenvaltion vaaliluetteloista – Euroopan unionin perusoikeuskirjan 39 artikla – Päätöksen (EU) 2020/135 pätevyys

Asiassa C-716/22,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöstä, jonka tribunal judiciaire d'Auch (Auchin alioikeus, Ranska) on esittänyt 15.11.2022 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 23.11.2022, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

EP

vastaa

Préfet du Gers ja

Institut national de la statistique et des études économiques (INSEE),

jossa asian käsittelyyn osallistuu

Commune de Thoux (Thoux'n kunta), edustajanaan Thoux'n kunnan kunnanjohtaja,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (kahdeksas jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja N. Piçarra sekä tuomarit N. Jääskinen (esittelevä tuomari) ja M. Gavalec,

julkisasiamies: A. M. Collins,

kirjaaja: hallintovirkamies N. Mundhenke,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 16.11.2023 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

- EP, edustajinaan asianajajat J.-N. Caubet-Hilloutou ja J. Fouchet,
  - Ranskan hallitus, asiamiehinään B. Fodda, J. Illouz, E. Leclerc ja S. Royon,
  - Romanian hallitus, asiamiehinään E. Gane, O.-C. Ichim ja A. Wellman,
  - Euroopan unionin neuvosto, asiamiehinään M. Bauer, J. Ciantar ja R. Meyer,
  - Euroopan komissio, asiamiehinään H. Krämer, E. Montaguti ja A. Spina,
- päätettyään julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asian ilman ratkaisuehdotusta,

on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan eroamista Euroopan unionista ja Euroopan atomienergiayhteisöstä koskevan sopimuksen tekemisestä 30.1.2020 annetun neuvoston päätöksen (EU) 2020/135 (EUVL 2020, L 29, s. 1) pätevyyttä ja kyseisen päätöksen sekä Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan eroamisesta Euroopan unionista ja Euroopan atomienergiayhteisöstä 17.10.2019 tehdyn ja 1.2.2020 voimaan tulleen sopimuksen (EUVL 2020, L 29, s. 7) (jäljempänä erosopimus), SEU 6 artiklan 3 kohdan, 20.9.1976 tehdyn päätöksen 76/787/EHTY, ETY, Euratom (EYVL 1976, L 278, s. 1) liitteenä olevan edustajien valitsemisesta Euroopan parlamenttiin yleisillä välittömällä vaaleilla annetun säädöksen, sellaisena kuin se on muutettuna 25.6.2002 ja 23.9.2002 tehdyllä neuvoston päätöksellä 2002/772/EY, Euratom (EYVL 2002, L 283, s. 1) (jäljempänä vaalisäädös), 1 artiklan, Euroopan perusoikeuskirjan (jäljempänä perusoikeuskirja) 1, 7, 11, 21, 39, 41 ja 52 artiklan sekä 12.6.2006 annetun tuomion Espanja v. Yhdistynyt kuningaskunta (C-145/04, EU:C:2006:543) ja 9.6.2022 annetun tuomion Préfet du Gers et Institut national de la statistique et des études économiques (C-673/20, jäljempänä tuomio Préfet du Gers I, EU:C:2022:449) tulkintaa.
- 2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat yhtäältä EP, joka on Ranskassa vuodesta 1984 lähtien asunut Yhdistyneen kuningaskunnan kansalainen, sekä toisaalta préfet du Gers (Gersin hallintoalueen johtaja, Ranska) ja Institut national de la statistique et des études économique (INSEE) (kansallinen tilasto- ja taloustutkimuslaitos, Ranska) ja joka koskee EP:n poistamista vaaliluetteloista Ranskassa ja kieltäytymistä merkitsemästä häntä uudelleen kyseessä olevaan täydentävään vaaliluetteloon.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin lainsäädäntö

EU- ja EUT-sopimukset

- 3 SEU 6 artiklan 3 kohdassa määrätään seuraavaa:

”[Roomassa 4.11. 1950 allekirjoitetun] ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyssä eurooppalaisessa yleissopimuksessa [jäljempänä Euroopan ihmisoikeussopimus] taatut ja jäsenvaltioiden yhteisestä valtiosääntöperinteestä johtuvat perusoikeudet ovat yleisinä periaatteina osa unionin oikeutta.”

- 4 SEU 9 artiklassa määrätään seuraavaa:

” – – Unionin kansalainen on jokainen, jolla on jonkin jäsenvaltion kansalaisuus. Unionin kansalaisuus täydentää mutta ei korvaa jäsenvaltion kansalaisuutta.”

- 5 SEU 50 artiklassa määrätään seuraavaa:

”1. Jäsenvaltio voi valtiosääntönsä asettamien vaatimusten mukaisesti päättää erota [Euroopan] unionista.

2. Jäsenvaltio, joka päättää erota, ilmoittaa aikomuksestaan Eurooppa-neuvostolle. Unioni neuvottelee ja tekee kyseisen jäsenvaltion kanssa sopimuksen eroamiseen sovellettavista yksityiskohtaisista määräyksistä Eurooppa-neuvoston antamien suuntaviivojen perusteella ja ottaen huomioon puitteet, jotka sääntelevät kyseisen valtion myöhempiä suhteita unioniin. Kyseinen sopimus neuvotellaan [SEUT] 218 artiklan 3 kohdan mukaisesti. Sen tekee unionin puolesta [Euroopan unionin] neuvosto, joka tekee ratkaisunsa määräenemmistöllä Euroopan parlamentin hyväksynnän saatuaan.

3. Perussopimuksia lakataan soveltamasta asianomaiseen jäsenvaltioon sinä päivänä, jona erosopimus tulee voimaan tai, jollei sopimusta ole, kahden vuoden kuluttua 2 kohdassa tarkoitettusta ilmoituksesta, jollei Eurooppa-neuvosto yhteisymmärryksessä asianomaisen jäsenvaltion kanssa päättä yksimielisesti pidentää tätä määräaikaa.

– –”

- 6 SEUT 18 artiklan ensimmäisessä kohdassa määrätään seuraavaa:

”Kaikki kansalaisuuteen perustuva syrjintä on kiellettyä perussopimusten soveltamisalalla, sanotun kuitenkaan rajoittamatta perussopimusten erityismääräysten soveltamista.”

- 7 SEUT 20 artiklassa määrätään seuraavaa:

”1. Otetaan käyttöön unionin kansalaisuus. Unionin kansalainen on jokainen, jolla on jonkin jäsenvaltion kansalaisuus. Unionin kansalaisuus täydentää mutta ei korvaa jäsenvaltion kansalaisuutta.

2. Unionin kansalaisella on perussopimuksissa määrätty oikeudet ja velvollisuudet. Hänellä on muun muassa

--

b) äänioikeus ja vaalikelpoisuus Euroopan parlamentin vaaleissa ja kunnallisvaaleissa siinä jäsenvaltiossa, jossa hän asuu, samoin edellytyksin kuin tämän valtion kansalaisilla.

--”

8 SEUT 22 artiklassa määrätään seuraavaa:

”1. Jokaisella unionin kansalaisella on kunnallinen äänioikeus ja vaalikelpoisuus jäsenvaltiossa, jossa hän asuu mutta jonka kansalainen hän ei ole, samoin edellytyksin kuin tuon jäsenvaltion omilla kansalaisilla. --

2. -- Jokaisella unionin kansalaisella on äänioikeus ja vaalikelpoisuus Euroopan parlamentin vaaleissa jäsenvaltiossa, jossa hän asuu mutta jonka kansalainen hän ei ole, samoin edellytyksin kuin tuon jäsenvaltion omilla kansalaisilla. --”

Perusoikeuskirja

9 Perusoikeuskirjan 39 artiklan, jonka otsikko on ”Äänioikeus ja vaalikelpoisuus Euroopan parlamentin vaaleissa”, 1 kohdassa määrätään seuraavaa:

”Jokaisella unionin kansalaisella on äänioikeus ja vaalikelpoisuus Euroopan parlamentin vaaleissa siinä jäsenvaltiossa, jossa hän asuu, samoin edellytyksin kuin kyseisen jäsenvaltion omilla kansalaisilla. ”

Erosopimus

10 Erosopimus hyväksyttiin unionin ja Euroopan atomienergiayhteisön (Euratom) puolesta päätöksellä 2020/135.

11 Erosopimuksen ensimmäinen osa, jonka otsikko on ”Yhteiset määräykset”, sisältää sen 1–8 artiklan. Mainitun sopimuksen 2 artiklan c–e alakohdassa määrätään seuraavaa:

”Tässä sopimuksessa tarkoitetaan:

--

c) ’unionin kansalaisella’ henkilöä, jolla on jonkin jäsenvaltion kansalaisuus;

--

e) ’siirtymäkaudella’ 126 [a]rtiklassa tarkoitettua ajanjaksoa”

- 12 Erosopimuksen toinen osa, jonka otsikko on ”Kansalaisten oikeudet”, koostuu erosopimuksen 9–39 artiklasta. Erosopimuksen 9 artiklan c ja d alakohdassa määrätään seuraavaa:

”Rajoittamatta III osaston määräysten soveltamista tässä osassa tarkoitetaan:

--

c) ’vastaanottavalla valtiolla’

- i) unionin kansalaisten ja heidän perheenjäsentensä osalta Yhdistynyttä kuningaskuntaa, jos he oleskelivat Yhdistyneessä kuningaskunnassa unionin oikeuden nojalla ennen siirtymäkauden päättymistä ja jatkavat oleskelua siellä myös siirtymäkauden päätyttyä;
- ii) Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisten ja heidän perheenjäsentensä osalta jäsenvaltiota, jossa he oleskelivat unionin oikeuden nojalla ennen siirtymäkauden päättymistä ja jossa he jatkavat oleskelua myös siirtymäkauden päätyttyä;

d) ’työskentelyvaltiolla’

- i) unionin kansalaisten osalta Yhdistynyttä kuningaskuntaa, jos he harjoittivat siellä taloudellista toimintaa rajatyöntekijöinä ennen siirtymäkauden päättymistä ja jatkavat tuota toimintaa siellä myös siirtymäkauden päätyttyä;
- ii) Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisten osalta jäsenvaltiota, jossa he harjoittivat taloudellista toimintaa rajatyöntekijöinä ennen siirtymäkauden päättymistä ja jossa he jatkavat tuota toimintaa myös siirtymäkauden päätyttyä”.

- 13 Mainitun sopimuksen 10 artiklassa, jonka otsikko on ”Henkilöllinen soveltamisala”, määrätään seuraavaa:

”1. Rajoittamatta III osaston määräysten soveltamista tämän osan määräyksiä sovelletaan seuraaviin henkilöihin:

- a) unionin kansalaisiin, jotka oleskelivat Yhdistyneessä kuningaskunnassa unionin oikeuden nojalla ennen siirtymäkauden päättymistä ja jotka jatkavat oleskelua siellä myös siirtymäkauden päätyttyä;
- b) Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisiin, jotka oleskelivat jäsenvaltiossa unionin oikeuden nojalla ennen siirtymäkauden päättymistä ja jotka jatkavat oleskelua siellä myös siirtymäkauden päätyttyä;

-- ”

- 14 Erosopimuksen 12 artiklassa, jonka otsikko on ”Syrjimättömyys”, määrätään seuraavaa:

”Sopimuksen tämän osan soveltamisalalla kielletään tämän sopimuksen 10 [a]rtiklassa tarkoitettujen henkilöiden kaikenlainen kansalaisuuteen perustuva, Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 18 [a]rtiklan ensimmäisessä kohdassa tarkoitettu syrjintä vastaanottavassa valtiossa ja työskentelyvaltiossa, sanotun kuitenkin rajoittamatta sopimuksen tämän osan erityismääräysten soveltamista.”

- 15 Kyseisen sopimuksen 13–39 artikla sisältää määräykset, joissa täsmennetään mainitun sopimuksen toisessa osassa tarkoitettujen henkilöiden oikeuksien sisältöä.

- 16 Saman sopimuksen 126 artiklassa, jonka otsikko on ”Siirtymäkausi”, määrätään seuraavaa:
”Siirtymä- tai täytäntöönpanokausi alkaa tämän sopimuksen voimaantulopäivänä ja päättyy 31 päivänä joulukuuta 2020.”
- 17 Erosopimuksen 127 artiklassa, jonka otsikko on ”Siirtymäkauden soveltamisala”, määrätään seuraavaa:
”1. Ellei tässä sopimuksessa toisin määrätä, unionin oikeutta sovelletaan Yhdistyneeseen kuningaskuntaan ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa siirtymäkauden ajan.
Seuraavia perussopimusten määräyksiä ja unionin toimielinten, elinten ja laitosten antamia säädöksiä ei kuitenkaan sovelleta Yhdistyneeseen kuningaskuntaan ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa siirtymäkauden aikana:
--
b) [SEU] 11 [a]rtiklan 4 kohta, [SEUT] 20 [a]rtiklan 2 kohdan b alakohta, [SEUT] 22 [a]rtikla ja [SEUT] 24 [a]rtiklan ensimmäinen kohta, [perusoikeuskirjan] 39 ja 40 [a]rtikla sekä näiden määräysten nojalla annetut säädökset.
--
6. Ellei tässä sopimuksessa toisin määrätä, 1 kohdan nojalla sovellettavassa unionin oikeudessa, myös sellaisena kuin se on pantu täytäntöön ja sitä sovelletaan jäsenvaltioissa, olevia viittauksia jäsenvaltioihin on siirtymäkauden ajan pidettävä viittauksina myös Yhdistyneeseen kuningaskuntaan.”
- 18 Erosopimus tuli sen 185 artiklan mukaisesti voimaan 1.2.2020. Kyseisen artiklan neljännessä kohdasta ilmenee lisäksi, että erosopimuksen toista osaa sovelletaan siirtymäkauden päättymisestä alkaen.

Vaalisäädös

- 19 Tämän säädöksen 1 artiklassa määrätään seuraavaa:
”1. Kussakin jäsenvaltiossa Euroopan parlamentin jäsenet valitaan listojen tai siirtoäänestyksen perusteella suhteellista vaalitapaa noudattaen.
2. Jäsenvaltiot voivat sallia etusijäänestyksen itse määrittämiensä menettelytapojen mukaisesti.
3. Vaalit ovat yleiset, välittömät, vapaat ja salaiset.”
- 20 Kyseisen säädöksen 7 artiklan ensimmäisessä kohdassa säädetään, että jollei säädöksen säännöksistä muuta johdu, vaalit toimitetaan kussakin jäsenvaltiossa kansallisten säännösten mukaan.

Ranskan oikeus

- 21 Edustajien valitsemisesta Euroopan parlamenttiin 7.7.1977 annetun lain nro 77-729 (loi relative à l'élection des représentants au Parlement européen; JORF 8.7.1977, s. 3579), sellaisena kuin se on muutettuna 25.6.2018 annetulla lailla nro 2018-509 (JORF 26.6.2018, teksti nro 1) (jäljempänä laki nro 77-729), 2 §:ssä säädetään seuraavaa:

”Euroopan yhteisöjen neuvoston 20.9.1976 tekemään päätökseen liitetystä [vaali]sääädöksessä, joka on saatettu voimaan [Euroopan yhteisöjen neuvoston 20.9.1976 tehdyn päätöksen liitteenä olevien ja Euroopan parlamentin edustajien valitsemista koskevien säännösten hyväksymisestä] 30.6.1977 annetulla lailla nro 77-680 [(JORF 1.7.1977, s. 3479)], tarkoitetuista vaaleista edustajien valitsemiseksi Euroopan parlamenttiin säädetään vaalikoodeksin (code électoral) I osaston I osassa ja jäljempänä olevien lukujen säännöksissä. Saman koodeksin L. 118–2 §:n ensimmäisessä momentissa säädetty kahden kuukauden määräaika pidennetään neljään kuukauteen.

Ranskalaiset äänestäjät, jotka asuvat Euroopan unionin muussa jäsenvaltiossa, eivät kuitenkaan osallistu Ranskassa tai tämän lain 23 §:ssä säädettyin edellytyksin järjestettyihin äänestyksiin, jos heillä on oikeus käyttää äänioikeuttaan heidän asuinvaltionsa Euroopan parlamentin edustajien vaaleissa.”

- 22 Lain nro 77-729 2-1 §:ssä säädetään seuraavaa:

”Ranskassa asuvat Euroopan unionin muun jäsenvaltion kuin Ranskan kansalaiset voivat osallistua Ranskan edustajien valintaan Euroopan parlamenttiin samoin edellytyksin kuin ranskalaiset äänestäjät, jollei tässä laissa heitä koskevista erityisistä yksityiskohtaisista säännöistä muuta johdu.

Ensimmäisessä momentissa tarkoitettuja henkilöitä pidetään Ranskassa asuvina, jos heidän tosiasiallinen kotipaikkansa on Ranskassa tai jos heidän asumisensa siellä on jatkuvaa.”

- 23 Lain nro 77-729 2-2 §:ssä säädetään seuraavaa:

”2-1 §:ssä tarkoitettut henkilöt merkitään heidän pyynnöstään täydentävään vaaliluetteloon heidän äänioikeutensa käyttämistä varten. He voivat hakea vaaliluetteloon merkitsemistä, jos he ovat vaalikelpoisia alkuperävaltiossaan ja jos he täyttävät Ranskan kansalaisuutta lukuun ottamatta muut äänestäjiä ja Ranskan vaaliluetteloon merkitsemistä koskevat lakisäätteiset edellytykset.”

- 24 Vaalikoodeksin L. 16 §:n III momentin 2 kohdan nojalla, sellaisena kuin se on muutettuna vaaliluetteloihin merkitsemistä koskevien yksityiskohtaisten sääntöjen uudistamisesta 1.8.2016 annetulla lailla nro 2016–1048 (loi n° 2016–1048 du 1 août 2016, rénovant les modalités d'inscription sur les listes électorales; JORF 2.8.2016, teksti nro 3), INSEE:llä on toimivalta poistaa vaaliluettelosta kuolleet äänestäjät ja äänestäjät, joilla ei enää ole äänioikeutta.

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

- 25 Yhdistyneen kuningaskunnan kansalainen EP on asunut Ranskassa vuodesta 1984 lähtien ja on naimisissa Ranskan kansalaisen kanssa. Hän ei ole hakenut eikä saanut Ranskan kansalaisuutta.
- 26 Erosopimuksen tultua voimaan 1.2.2020 EP poistettiin vaaliluetteloista Ranskassa kyseisenä päivänä alkavin vaikutuksin. Hänelle ei siten annettu oikeutta osallistua 15.3.2020 järjestettyihin kunnallisvaaleihin.

- 27 EP teki 6.10.2020 hakemuksen hänen merkitsemisestään uudelleen muille kuin ranskalaisille unionin kansalaisille tarkoitettuun täydentävään vaaliluetteloon.
- 28 Thoux'n (Ranska) kunnanjohtaja hylkäsi hakemuksen 7.10.2020 tekemällään päätöksellä.
- 29 EP riitautti tämän päätöksen nostamalla 9.11.2020 kanteen Tribunal judiciaire d'Auchissa (Auchin alioikeus, Ranska), joka on ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin. Kyseinen tuomioistuin esitti unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyynnön, joka koski Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisten äänioikeutta ja vaalikelpoisuutta Ranskassa järjestettävissä kunnallisvaaleissa ja Euroopan parlamentin vaaleissa ja johon unionin tuomioistuin vastasi 9.6.2022 antamallaan tuomiolla Préfet du Gers I (C-673/20, EU:C:2022:449).
- 30 Tämän tuomion johdosta EP pyysi ennakkoratkaisua pyytänyttä tuomioistuinta esittämään uudelleen unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyynnön, jotta tämä lausuisi erosopimuksen pätevydestä Euroopan parlamentin vaalien erityisessä asiayhteydessä.
- 31 EP myöntää, että 9.6.2022 annetusta tuomiosta Préfet du Gers I (C-673/20, EU:C:2022:449) ilmenee, että Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaiset ovat menettäneet unionin kansalaisuuden sekä äänioikeuden ja vaalikelpoisuuden asuinjäsenvaltionsa kunnallisvaaleissa.
- 32 EP väittää ennakkoratkaisua pyytäneessä tuomioistuimessa, että unionin tuomioistuin ei ole vielä lausunut Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisten äänioikeudesta ja vaalikelpoisuudesta Euroopan parlamentin vaaleissa asuinjäsenvaltiossaan ja että tässä yhteydessä on otettava huomioon Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen 18.2.1999 antama tuomio Matthews v. Yhdistynyt kuningaskunta (CE:ECHR:1999:0218JUD002483394) ja 12.9.2006 annettu tuomio Espanja v. Yhdistynyt kuningaskunta (C-145/04, EU:C:2006:543).
- 33 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan näistä tuomioista ilmenee, että henkilön, jolla on vakituinen asuinpaikka unionin alueella, voidaan katsoa kuuluvan ”lainsäädäntöelimeen”, tässä tapauksessa eurooppalaiseen. Tässä yhteydessä toimenpiteiden, joita valtiot voivat toteuttaa rajoittaakseen äänioikeutta, olisi oltava oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään nähden ilman, että tämän oikeuden keskeiseen sisältöön kajottaisiin ja se menettäisi tehokkaan vaikutuksensa. Erosopimuksen määräysten soveltaminen nyt käsiteltävässä asiassa loukkaisi suhteettomasti EP:n perusoikeutta äänestämiseen.
- 34 Tässä tilanteessa tribunal judiciaire d'Auch on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:
- ”1) Onko [päätös 2020/135] osittain pätemätön siltä osin kuin [erosopimus] on ristiriidassa [perusoikeuskirjan] 1, 7, 11, 21, 39 ja 41 artiklan, [SEU] 6 artiklan 3 kohdan ja kyseisen perusoikeuskirjan 52 artiklan mukaisen suhteellisuusperiaatteen kanssa, koska kyseisessä sopimuksessa ei ole määräystä, jonka nojalla ne [Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaiset], jotka ovat käyttäneet oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen ja vapaaseen sijoittautumiseen sellaisen toisen jäsenvaltion alueelle, joka joko sallii kaksoiskansalaisuuden tai ei salli sitä – etenkin ne, jotka ovat asuneet toisen jäsenvaltion alueella yli 15 vuoden ajan ja joita koskee [Yhdistyneen kuningaskunnan] niin sanottu 15 year rule -laki –, voisivat säilyttää äänioikeuden Euroopan parlamentin vaaleissa, kun kyseinen päätös täten pahentaa sitä, että henkilöiltä, joilla ei ole ollut oikeutta vastustaa äänestämällä sitä, että he menettävät unionin kansalaisuutensa, ja myös henkilöiltä, jotka ovat vannoneet uskollisuutta Ison-Britannian kruunulle, evätään äänioikeus kokonaan?

- 2) Onko päätöstä [2020/135], [erosopimusta], [vaalisäädöksen] 1 artiklaa, [asiassa Espanja v. Yhdistynyt kuningaskunta, 12.9.2006 annettua tuomiota (C-145/04, EU:C:2006:543)], [perusoikeuskirjan] 1, 7, 11, 21, 39 ja 41 artiklaa, [SEU] 6 artiklan 3 kohtaa ja [asiassa Préfet du Gers, 9.6.2022 annettua tuomiota (C-673/20, EU:C:2022:449)] tulkittava siten, että niissä evätään äänioikeus ja vaalikelpoisuus jäsenvaltiossa pidettävissä Euroopan parlamentin vaaleissa niiltä entisiltä unionin kansalaisilta, jotka ovat käyttäneet oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen ja vapaaseen sijoittautumiseen Euroopan unionin alueelle, ja erityisesti niiltä entisiltä Euroopan unionin kansalaisilta, joilla ei ole enää minkäänlaista äänioikeutta sen takia, että he ovat viettäneet yksityiselämänsä ja perhe-elämänsä unionin alueella yli 15 vuoden ajan, ja jotka eivät ole voineet vastustaa äänestämällä sitä, että heidän jäsenvaltionsa eroaa Euroopan unionista, mikä on johtanut siihen, että he ovat menettäneet unionin kansalaisuutensa?”

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

Toinen kysymys

- 35 Toisella kysymyksellään, jota on tarkasteltava ensimmäiseksi, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee lähinnä, onko erosopimusta, luettuna perusoikeuskirjan valossa, tulkittava siten, että Yhdistyneen kuningaskunnan erottua unionista 1.2.2020 kyseisen valtion kansalaisilla, jotka ovat ennen siirtymäkauden päättymistä käyttäneet oikeuttaan asua jäsenvaltiossa, ei enää ole äänioikeutta ja vaalikelpoisuutta Euroopan parlamentin vaaleissa asuinjäsenvaltiossaan.
- 36 Aluksi on täsmennettävä, että nyt käsiteltävässä asiassa EP ei ole minkään jäsenvaltion kansalainen ja ettei hän näin ollen ole SEU 9 artiklassa eikä erosopimuksen 2 artiklan c alakohdassa tarkoitettu unionin kansalainen. Sitä vastoin hän käytti oikeuttaan asua jäsenvaltiossa ennen siirtymäkauden, joka kyseisen sopimuksen 2 artiklan e alakohdan, luettuna yhdessä sen 126 artiklan kanssa, mukaisesti kesti 1.2.–31.12.2020, päättymistä.
- 37 Unionin tuomioistuin on jo todennut 9.6.2022 antamansa tuomion Préfet du Gers I (C-673/20, EU:C:2022:449) 83 kohdassa, että SEU 9 ja SEU 50 artiklaa sekä SEUT 20–SEUT 22 artiklaa, luettuina yhdessä erosopimuksen kanssa, on tulkittava siten, että sen jälkeen, kun Yhdistynyt kuningaskunta erosi unionista 1.2.2020, kyseisen valtion kansalaisilla, jotka ovat ennen kyseisen siirtymäkauden päättymistä käyttäneet oikeuttaan asua jäsenvaltiossa, ei enää ole unionin kansalaisen asemaa eikä erityisesti SEUT 20 artiklan 2 kohdan b alakohdan ja SEUT 22 artiklaan perustuvaa äänioikeutta ja vaalikelpoisuutta asuinjäsenvaltionsa kunnallisvaaleissa siinäkin tapauksessa, että he olisivat sen valtion, jonka kansalaisia he ovat, oikeuden nojalla menettäneet äänioikeutensa myös kyseisessä valtiossa järjestettävissä vaaleissa.
- 38 Näin ollen on ratkaistava, päteekö tämä tulkinta myös EP:n kaltaisten Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisten äänioikeuteen ja vaalikelpoisuuteen Euroopan parlamentin vaaleissa heidän asuinjäsenvaltiossaan.
- 39 Tältä osin on todettava ensinnäkin, että SEU 9 artiklan ja SEUT 20 artiklan mukaan unionin kansalaisuus edellyttää jonkin jäsenvaltion kansalaisuutta (ks. vastaavasti tuomio 9.6.2022, Préfet du Gers I, C-673/20, EU:C:2022:449, 46–48 kohta).

- 40 SEUT 20 artiklan 2 kohdassa sekä SEUT 21 ja SEUT 22 artiklassa unionin kansalaisen asemaan, jonka tarkoituksena on vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan olla jäsenvaltioiden kansalaisten perustavanlaatuinen asema, liitetään joukko oikeuksia (ks. vastaavasti tuomio 9.6.2022, Préfet du Gers I, C-673/20, EU:C:2022:449, 49 ja 50 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 41 Unionin kansalaisilla, jotka asuvat jäsenvaltiossa, jonka kansalaisia he eivät ole, on SEUT 20 artiklan 2 kohdan b alakohdan ja SEUT 22 artiklan 2 kohdan nojalla äänioikeus ja vaalikelpoisuus muun muassa Euroopan parlamentin vaaleissa jäsenvaltiossa, jossa he asuvat. Myös perusoikeuskirjan 39 artiklassa tunnustetaan tämä oikeus. Missään kyseisistä määräyksistä ei sitä vastoin vahvisteta mainittua oikeutta kolmansien maiden kansalaisille.
- 42 Kuten unionin tuomioistuin on jo todennut, se, että yksityinen käytti silloin, kun valtio, jonka kansalainen hän on, vielä oli jäsenvaltio, oikeuttaan liikkua ja oleskella vapaasti toisessa jäsenvaltiossa, ei anna hänelle mahdollisuutta säilyttää unionin kansalaisen asemaa ja kaikkia siihen EUT-sopimuksessa liitettyjä oikeuksia, jos hänellä ei ole hänen alkuperävaltionsa unionista eroamisen seurauksena enää jäsenvaltion kansalaisuutta (tuomio 9.6.2022, Préfet du Gers I, C-673/20, EU:C:2022:449, 52 kohta).
- 43 Koska perussopimuksia lakattiin SEU 50 artiklan 3 kohdan nojalla soveltamasta Yhdistyneeseen kuningaskuntaan erosopimuksen tultua voimaan 1.2.2020, kyseisen valtion kansalaiset ovat menettäneet unionin kansalaisen aseman kyseisestä ajankohdasta lähtien. Heillä ei siten enää ole SEUT 20 artiklan 2 kohdan b alakohtaan ja SEUT 22 artiklaan perustuvaa äänioikeutta ja vaalikelpoisuutta asuinjäsenvaltionsa kunnallisvaaleissa (ks. vastaavasti tuomio 9.6.2022, Préfet du Gers I, C-673/20, EU:C:2022:449, 55 ja 58 kohta) eikä äänioikeutta ja vaalikelpoisuutta Euroopan parlamentin vaaleissa tässä jäsenvaltiossa.
- 44 Kun otetaan huomioon ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen kysymykset, on yhtäältä täsmennettävä, että tätä päätelmää ei horjuta se, että EP:n kaltaiselta Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaiselta evätään äänioikeus Yhdistyneessä kuningaskunnassa sellaisen kyseisen valtion oikeussäännön nojalla, jonka mukaan kyseisen valtion kansalaisella, joka on asunut yli 15 vuotta ulkomailla, ei ole enää oikeutta osallistua kyseisen valtion vaaleihin.
- 45 Tämä sääntö on nimittäin tämän entisen jäsenvaltion, josta on tullut kolmas valtio, tekemä vaalioikeudellinen valinta. Lisäksi se, että sen kansalaiset menettävät unionin kansalaisen aseman ja siten äänioikeuden ja vaalikelpoisuuden Euroopan parlamentin vaaleissa asuinjäsenvaltiossaan, on automaattinen seuraus Yhdistyneen kuningaskunnan suvereenista päätöksestä erota unionista SEU 50 artiklan 1 kohdan nojalla ja tulla siten siihen nähden kolmanneksi maaksi. Siten jäsenvaltioiden toimivaltaisilla viranomaisilla tai niiden tuomioistuimilla ei voida katsoa olevan velvollisuutta tutkia tapauskohtaisesti unionin kansalaisen aseman menettämisestä asianomaiselle henkilölle aiheutuvia seurauksia suhteellisuusperiaatteen kannalta (ks. vastaavasti tuomio 9.6.2022, Préfet du Gers I, C-673/20, EU:C:2022:449, 59–62 kohta).
- 46 Toisaalta vaalisäädöksen 1 artiklan, luettuna yhdessä sen 7 artiklan kanssa, 1 kohdassa vain vahvistetaan, että Euroopan parlamentin jäsenet valitaan kyseisessä 1 artiklassa mainittujen tapojen mukaisesti. EP:n kaltaisella Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisella ei näin ollen voi kyseisen valtion unionista eroamisen jälkeen olla äänioikeutta Euroopan parlamentin vaaleissa hänen asuinjäsenvaltiossaan mainitun 1 artiklan perusteella.

- 47 Toiseksi on todettava, että samoin kuin 9.6.2022 annettuun tuomioon Préfet du Gers I (C-673/20, EU:C:2022:449) johtaneessa asiassa kyseessä olleen, kunnallisvaalien äänioikeuden ja vaalikelpoisuuden osalta erosopimukseen ei sisälly määräystä, jossa annettaisiin Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisille, jotka ovat käyttäneet unionin oikeuden mukaista oikeuttaan asua jäsenvaltiossa ennen siirtymäkauden päättymistä, äänioikeus ja vaalikelpoisuus Euroopan parlamentin vaaleissa asuinjäsenvaltiossaan.
- 48 Jäsenvaltioilla ei siten ole enää 1.2.2020 alkaen ollut velvollisuutta rinnastaa Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisia jäsenvaltion kansalaisiin SEUT 20 artiklan 2 kohdan b alakohdan ja SEUT 22 artiklan sekä perusoikeuskirjan 39 ja 40 artiklan soveltamisen kannalta eikä siten myöskään myöntää alueellaan asuville Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisille kyseisissä määräyksissä henkilöille, joilla on jonkin jäsenvaltion kansalaisina unionin kansalaisen asema, tunnustettua äänioikeutta ja vaalikelpoisuutta Euroopan parlamentin vaaleissa ja kunnallisvaaleissa (tuomio 9.6.2022, Préfet du Gers I, C-673/20, EU:C:2022:449, 71 kohta).
- 49 Tätä erosopimuksen tulkintaa ei voida horjuttaa ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mainitsemilla unionin primaarioikeuden eri määräyksillä ja oikeuskäytännöllä.
- 50 Tältä osin on aluksi täsmennettävä, että vaikka SEU 6 artiklan 3 kohdassa vahvistetuin tavoin Euroopan ihmisoikeussopimuksessa tunnustetut perusoikeudet ovat osa unionin oikeutta yleisinä periaatteina ja vaikka perusoikeuskirjan 52 artiklan 3 kohdassa määrätään, että perusoikeuskirjan oikeuksilla, jotka vastaavat Euroopan ihmisoikeussopimuksessa taattuja oikeuksia, on sama merkitys ja sama ulottuvuus kuin mainitussa sopimuksessa, sopimusta ei voida pitää – niin kauan kuin unioni ei ole siihen liittynyt – muodollisesti unionin oikeusjärjestykseen sisältyvänä oikeudellisena välineenä (tuomio 16.7.2020, Facebook Ireland ja Schrems, C-311/18, EU:C:2020:559, 98 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 51 Näissä olosuhteissa unionin tuomioistuin on katsonut, että unionin oikeutta on tulkittava ja unionin toimien pätevyyttä on tutkittava perusoikeuskirjassa taattujen perusoikeuksien perusteella (tuomio 16.7.2020, Facebook Ireland ja Schrems, C-311/18, EU:C:2020:559, 99 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 52 Tämän täsmennyksen jälkeen on muistutettava ensinnäkin perusoikeuskirjan 21 artiklan osalta, jossa vahvistetaan syrjintäkiellon periaate, josta määrätään myös SEUT 18 artiklan ensimmäisessä kohdassa, että erosopimuksen 12 artiklan määräys, jolla kielletään kaikenlainen SEUT 18 artiklan ensimmäisessä kohdassa tarkoitettu mainitun sopimuksen 10 artiklassa tarkoitettujen henkilöiden kansalaisuuteen perustuva syrjintä kyseisen sopimuksen 9 artiklan c alakohdassa tarkoitettussa vastaanottavassa valtiossa ja mainitun sopimuksen 9 artiklan d alakohdassa määritellyssä työskentelyvaltiossa, koskee kyseisen 12 artiklan mukaan erosopimuksen toista osaa (tuomio 9.6.2022, Préfet du Gers I, C-673/20, EU:C:2022:449, 76 kohta).
- 53 On kuitenkin todettava, että samoin kuin erosopimuksen 10 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettujen Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisten äänioikeus ja vaalikelpoisuus kunnallisvaaleissa asuinjäsenvaltiossa, näiden kansalaisten äänioikeus ja vaalikelpoisuus Euroopan parlamentin vaaleissa ei kuulu kyseisen sopimuksen toisen osan soveltamisalaan.
- 54 Niinpä EP:n kaltainen Yhdistyneen kuningaskunnan kansalainen, joka on ennen siirtymäkauden päättymistä käyttänyt unionin oikeuteen perustuvaa oikeuttaan asua jäsenvaltiossa ja jatkaa asumista siellä myös siirtymäkauden päätyttyä, ei voi tehokkaasti vedota tämän tuomion 52 kohdassa mainittuun syrjintäkieltoon tai perusoikeuskirjan 21 artiklaan vaatiakseen unionista

- eroamista koskevan Yhdistyneen kuningaskunnan suvereenin päätöksen seurauksena menettämäänsä äänioikeutta ja vaalikelpoisuutta asuinjäsenvaltionsa Euroopan parlamentin vaaleissa (ks. vastaavasti tuomio 9.6.2022, Préfet du Gers I, C-673/20, EU:C:2022:449, 77 kohta).
- 55 On vielä täsmennettävä, että SEUT 18 artiklan ensimmäisen kohdan määräystä ei ole tarkoitus soveltaa tilanteessa, jossa jäsenvaltioiden kansalaisia ja kolmansien maiden kansalaisia mahdollisesti kohdellaan eri tavalla (ks. vastaavasti tuomio 9.6.2022, Préfet du Gers I, C-673/20, EU:C:2022:449, 78 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 56 Toiseksi perusoikeuskirjan 39 artiklan osalta on huomattava, että kyseinen artikla kuuluu unionin oikeuden niihin määräyksiin, joita ei sovelleta Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisiin siirtymäkauden aikana eikä sen jälkeen (ks. vastaavasti tuomio 9.6.2022, Préfet du Gers I, C-673/20, EU:C:2022:449, 70 ja 75 kohta). Näin ollen nämä kansalaiset eivät voi vaatia äänioikeutta ja vaalikelpoisuutta Euroopan parlamentin vaaleissa asuinjäsenvaltiossaan sillä perusteella, että erosopimusta tulkitaan kyseisen 39 artiklan valossa.
- 57 Kolmanneksi ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mainitsemista perusoikeuskirjan 1, 7, 11 ja 41 artiklasta riittää todeta, että EP:n kaltainen Yhdistyneen kuningaskunnan kansalainen ei voi myöskään vaatia äänioikeutta ja vaalikelpoisuutta asuinjäsenvaltiossaan järjestettävissä Euroopan parlamentin vaaleissa sillä perusteella, että erosopimusta tulkitaan kyseisten 1, 7, 11 ja 41 artiklan valossa, sillä muutoin sivuutettaisiin SEUT 20 artiklan 2 kohdan b alakohdan ja SEUT 22 artiklan 2 kohdan, perusoikeuskirjan 39 artiklan sekä erosopimuksen määräysten sanamuoto.
- 58 Neljänneksi 12.9.2006 annetusta tuomiosta Espanja v. Yhdistynyt kuningaskunta (C-145/04, EU:C:2006:543), johon ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin viittaa, on todettava, ettei kyseiseen tuomioon perustuvaa oikeuskäytäntöä voida soveltaa pääasiassa kyseessä olevan tilanteen kaltaiseen tilanteeseen.
- 59 Mainittuun tuomioon johtaneessa asiassa yhteisöjen tuomioistuimelta tiedusteltiin, voiko jäsenvaltio yhteisön oikeuden tosiseikkojen tapahtuma-aikaan vallinneen tilan perusteella myöntää äänioikeuden Euroopan parlamentin vaaleissa henkilöille, jotka eivät olleet unionin kansalaisia mutta jotka asuivat sen alueella.
- 60 Yhteisöjen tuomioistuin totesi tässä yhteydessä saman tuomion 78 kohdassa, että ”tällä hetkellä voimassa olevan yhteisön oikeuden mukaan sen määrittäminen, kenellä on äänioikeus ja vaalikelpoisuus Euroopan parlamentin vaaleissa, kuuluu kunkin jäsenvaltion toimivaltaan, jota on käytettävä yhteisön oikeutta noudattaen, ja että EY 189, EY 190, EY 17 ja EY 19 artikla eivät ole esteenä sille, että jäsenvaltiot antavat tämän äänioikeuden ja vaalikelpoisuuden tietyille henkilöille, joilla on niihin läheinen side mutta jotka eivät ole niiden omia kansalaisia tai niiden alueella asuvia unionin kansalaisia”.
- 61 Toisin kuin asia, joka johti 12.9.2006 annettuun tuomioon Espanja v. Yhdistynyt kuningaskunta (C-145/04, EU:C:2006:543), nyt käsiteltävä asia ei koske sitä, voivatko jäsenvaltiot myöntää äänioikeuden ja vaalikelpoisuuden Euroopan parlamentin vaaleissa henkilöille, jotka eivät ole unionin kansalaisia, vaan sitä, onko näiden jäsenvaltioiden myönnettävä tällainen oikeus henkilöille, jotka eivät ole enää unionin kansalaisia, eli niille Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisille, jotka asuvat niiden alueella sen jälkeen, kun kyseinen valtio on eronnut unionista 1.2.2020.

62 Toiseen kysymykseen on edellä todettujen seikkojen perusteella vastattava, että erosopimusta, luettuna perusoikeuskirjan valossa, on tulkittava siten, että Yhdistyneen kuningaskunnan erottua unionista 1.2.2020 kyseisen valtion kansalaisilla, jotka ovat ennen siirtymäkauden päättymistä käyttäneet oikeuttaan asua jäsenvaltiossa, ei enää ole äänioikeutta ja vaalikelpoisuutta Euroopan parlamentin vaaleissa asuinjäsenvaltiossaan.

Ensimmäinen kysymys

63 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee ensimmäisellä kysymyksellään lähinnä, onko päätös 2020/135 SEU 6 artiklan 3 kohdan, perusoikeuskirjan 1, 7, 11, 21, 39 ja 41 artiklan sekä suhteellisuusperiaatteen kannalta pätemätön siltä osin kuin erosopimuksessa ei anneta Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisille, jotka ovat käyttäneet ennen siirtymäkauden päättymistä oikeuttaan asua jäsenvaltiossa, äänioikeutta ja vaalikelpoisuutta Euroopan parlamentin vaaleissa asuinjäsenvaltiossaan.

64 Siltä osin kuin on kyse ensinnäkin päätöksen 2020/135 pätevyuden tutkimisesta SEU 6 artiklan 3 kohdan ja perusoikeuskirjan 1, 7, 11, 21, 39 ja 41 artiklan kannalta, tämän tuomion 50–57 kohdassa on todettu, että Yhdistyneen kuningaskunnan kansalainen, joka on ennen siirtymäkauden päättymistä käyttänyt oikeuttaan asua jäsenvaltiossa unionin oikeuden nojalla ja joka jatkaa asumista siellä myös siirtymäkauden päätyttyä, ei voi vedota erosopimuksen ja perusoikeuskirjan kyseisten artiklojen nojalla äänioikeuteen ja vaalikelpoisuuteen Euroopan parlamentin vaaleissa asuinjäsenvaltiossaan.

65 Niinpä päätöstä 2020/135 ei voida pitää perusoikeuskirjan mainittujen artiklojen vastaisena siltä osin kuin siinä hyväksytyssä erosopimuksessa ei anneta niille kyseisen entisen jäsenvaltion, josta on tullut kolmas maa, kansalaisille, jotka ovat ennen mainitun siirtymäkauden päättymistä käyttäneet oikeuttaan asua jäsenvaltiossa, äänioikeutta ja vaalikelpoisuutta asuinjäsenvaltionsa Euroopan parlamentin vaaleissa.

66 Siltä osin kuin toiseksi on kyse päätöksen 2020/135 pätevyuden tutkimisesta suhteellisuusperiaatteen kannalta, on korostettava, että unionin tuomioistuimen käytettävissä olevaan asiakirja-aineistoon ei sisälly mitään sellaista, jonka perusteella voitaisiin katsoa, että unioni olisi erosopimuksen sopimuspuolena ylittänyt ulkosuhteiden hoitamisesta koskevan harkintavaltansa rajat, kun se ei edellyttänyt, että kyseisessä sopimuksessa määrättäisiin niiden Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisten, jotka ovat ennen siirtymäkauden päättymistä käyttäneet oikeuttaan asua jäsenvaltiossa, äänioikeudesta ja vaalikelpoisuudesta asuinjäsenvaltionsa Euroopan parlamentin vaaleissa.

67 Tässä yhteydessä on mainittava, että unionin toimielimillä on ulkosuhteiden hoitamisessa laaja harkintavalta poliittisen päätöksenteon alalla. Käyttäessään toimivaltaansa tällä alalla kyseiset toimielimet voivat tehdä kansainvälisiä sopimuksia, jotka perustuvat muun muassa vastavuoroisuuden ja molemminpuoleisten etujen periaatteeseen (tuomio 9.6.2022, Préfet du Gers I, C-673/20, EU:C:2022:449, 99 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

68 Niillä ei siis ole velvollisuutta myöntää yksipuolisesti kolmansien maiden kansalaisille sellaisia oikeuksia – kuten äänioikeus ja vaalikelpoisuus heidän asuinjäsenvaltiossaan järjestettävissä Euroopan parlamentin vaaleissa –, jotka kuuluvat SEUT 20 artiklan 2 kohdan b alakohdan, SEUT 22 artiklan ja perusoikeuskirjan 39 artiklan mukaan vain unionin kansalaisille (ks. analogisesti tuomio 9.6.2022, Préfet du Gers I, C-673/20, EU:C:2022:449, 99 kohta).

- 69 Niinpä Euroopan unionin neuvostoa ei voida moittia siitä, että se hyväksyi erosopimuksen päätöksellä 2020/135, vaikka erosopimuksessa ei myönnetä Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisille äänioikeutta ja vaalikelpoisuutta heidän asuinjäsenvaltionsa Euroopan parlamentin vaaleissa siirtymäkauden aikana eikä sen jälkeen.
- 70 Kolmanneksi on todettava ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mainitseman sen seikan osalta, että EP:n kaltaiset jotkut Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaiset ovat menettäneet äänioikeutensa Yhdistyneessä kuningaskunnassa tämän tuomion 44 kohdassa tarkoitettun sellaisen säännön perusteella, jonka mukaan kyseisen maan kansalaisella, joka asuu ulkomailla yli 15 vuotta, ei ole enää oikeutta osallistua vaaleihin kyseisessä maassa, että tämä seikka perustuu yksinomaan kolmannen maan oikeuden säännökseen eikä unionin oikeuteen. Sillä ei siten ole merkitystä päätöksen 2020/135 pätevyuden arvioinnissa (tuomio 9.6.2022, Préfet du Gers I, C-673/20, EU:C:2022:449, 101 kohta).
- 71 Tästä seuraa, että ensimmäisen kysymyksen tarkastelussa ei ole tullut esille sellaisia seikkoja, jotka vaikuttaisivat päätöksen 2020/135 pätevyteen.

Oikeudenkäyntikulut

- 72 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (kahdeksas jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

- 1) Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan eroamisesta Euroopan unionista ja Euroopan atomienergiayhteisöstä 17.10.2019 tehtyä sopimusta, joka tuli voimaan 1.2.2020, luettuna Euroopan unionin perusoikeuskirjan valossa, on tulkittava siten, että Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan erottua Euroopan unionista 1.2.2020 kyseisen valtion kansalaisilla, jotka ovat ennen siirtymäkauden päättymistä käyttäneet oikeuttaan asua jäsenvaltiossa, ei enää ole äänioikeutta ja vaalikelpoisuutta Euroopan parlamentin vaaleissa asuinjäsenvaltiossaan.**
- 2) Ensimmäisen kysymyksen tarkastelussa ei ole tullut esille sellaisia seikkoja, jotka vaikuttaisivat Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan eroamista Euroopan unionista ja Euroopan atomienergiayhteisöstä koskevan sopimuksen tekemisestä 30.1.2020 annettun neuvoston päätöksen (EU) 2020/135 pätevyteen.**

Allekirjoitukset